

32001L0086

2001 11 10

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 294/22

TARYBOS DIREKTYVA 2001/86/EB

2001 m. spalio 8 d.

papildanti Europos bendrovės įstatus dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 308 straipsnį,

atsižvelgdama į iš dalies pakeistą Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Siekiant įgyvendinti Sutartyje numatytus tikslus, Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2157/2001 ⁽⁴⁾ priimti Europos bendrovės įstatai (SE).
- (2) Minėto reglamento tikslas – sukurti vienodą teisės sistemą, kurioje įvairių valstybių narių bendrovės galėtų planuoti savo veiklos reorganizavimą ir jį vykdyti Bendrijos lygiu.
- (3) Siekiant skatinti socialinių Bendrijos tikslų įgyvendinimą reikia nustatyti specialias nuostatas, pirmiausia susijusias su darbuotojų dalyvavimu priimant sprendimus, turinčias užtikrinti, kad prie SE steigimo prisidedančių bendrovių darbuotojai įsteigus SE ir toliau dalyvautų priimant sprendimus arba jų dalyvavimas nesumažėtų. Siekiant šio tikslo, reikėtų nustatyti pirmiau nurodyto reglamento nuostatas papildančių taisyklių rinkinį minėtoje srityje.
- (4) Kadangi pirmiau išdėstytų siūlomos priemonės tikslų valstybės narės negali pakankamai įgyvendinti, nes turi būti nustatytas darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus reglamentuojančių taisyklių rinkinys, taikytinas SE, ir dėl siūlomos priemonės masto bei poveikio minėtą tikslą galima geriau įgyvendinti Bendrijos lygiu, Bendrija gali

patvirtinti priemones vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principu. Pagal minėtame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą ši direktyva skirta tik minėtiems tikslams įgyvendinti.

- (5) Valstybėse narėse darbuotojų atstovų dalyvavimui priimant sprendimus taikomos taisyklės ir praktika labai skiriasi, dėl to nepatartina nustatyti vieno SE taikytino europinio modelio, pagal kurį darbuotojai dalyvautų priimant sprendimus.
- (6) Vis dėlto visais SE steigimo atvejais reikėtų užtikrinti informavimo ir konsultavimo tvarką transnacionaliniu lygmeniu.
- (7) Jeigu viena ar kelios SE steigiančios bendrovės turi dalyvavimo teises, šias teises reikėtų išlaikyti perleidžiant jas jau įsteigta SE, jeigu šalys nesusitaria kitaip.
- (8) Konkrečių kiekvienai SE taikytiną daugiašalio darbuotojų informavimo, konsultavimosi su jais ir prireikus – dalyvavimo priimant sprendimus tvarką atitinkamos šalys pirmiausia turėtų nustatyti atitinkamų šalių susitarimu arba, jeigu tokio susitarimo nėra, taikydamos papildomų taisyklių rinkinį.
- (9) Valstybėms narėms taip pat reikėtų turėti galimybę, atsižvelgiant į darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus nacionalinių sistemų skirtybes, netaikyti standartinių taisyklių, susijusių su dalyvavimu priimant sprendimus jungiantis bendrovėms. Tokiu atveju esamos dalyvavimo priimant sprendimus sistemos ir praktika dalyvaujančių bendrovių lygiu prireikus turi būti palaikomos pakoreguojant registravimo taisykles.
- (10) Taisyklės, reglamentuojančios balsavimą derybų metu specialiaame darbuotojams atstovaujančiame organe, ypač priimant susitarimus dėl dalyvavimo žemesniu lygiu nei dalyvavimas priimant sprendimus vienoje steigiant SE dalyvaujančioje bendrovėje ar keliose tokiose bendrovėse, turėtų atitikti esamų dalyvavimo priimant sprendimus sistemų ir praktikos panaikinimo ar sumenkinimo riziką.

⁽¹⁾ OL C 138, 1991 5 29, p. 8.

⁽²⁾ OL C 342, 1993 12 20, p. 15.

⁽³⁾ OL C 124, 1990 5 21, p. 34.

⁽⁴⁾ OL L 294, 2001 11 10, p. 1.

- Minėta rizika padidėja tada, kai SE steigiamą reorganizavimo ar susijungimo būdu, kuris skiriasi nuo kontroliuojančiosios arba paprastosios dukterinės bendrovės steigimo būdo.
- (11) Jeigu per darbuotojų atstovų ir dalyvaujančių bendrovių kompetentingų organų derybas susitarimas nepriimamas, turėtų būti numatyta galimybė dėl tam tikrų standartinių reikalavimų taikymo įsteigti SE. Šie standartiniai reikalavimai turėtų užtikrinti veiksmingą daugiašalio darbuotojų informavimo bei konsultavimo ir jų dalyvavimo atitinkamų SE institucijų veikloje praktiką, jeigu prieš įsteigiant SE prie jos steigimo prisidėjusių bendrovių darbuotojai dalyvavo priimant sprendimus.
- (12) Turėtų būti numatyta galimybė šios direktyvos besilaikantiems darbuotojų atstovams, vykdant savo funkcijas, naudotis apsauga ir garantijomis, panašiomis į apsaugą ir garantijas darbuotojų atstovams taikomas pagal valstybės, kurioje minėti asmenys dirba, teisės aktus ir (arba) praktiką. Tie darbuotojai neturėtų būti jokia būdu diskriminuojami, jeigu jie teisėtai vykdo savo veiklą, ir turėtų naudotis vienoda apsauga nuo atleidimo iš darbo ir kitų sankcijų taikymo.
- (13) Svarbios informacijos konfidencialumas turėtų išlikti net ir pasibaigus darbuotojų atstovų kadencijai, ir turėtų būti numatyta galimybė, leidžianti SE kompetentingam organui nepateikti informacijos, kurią pavišinus galėtų būti padaryta labai didelė žala SE veiklai.
- (14) Jeigu SE ir jos dukterinėms bendrovėms bei įmonėms taikoma 1994 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 94/45/EB dėl Europos darbų tarybos steigimo arba dėl veikiančių įmonių ir įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimo tvarkos sukūrimo ⁽¹⁾, SE ir jos dukterinėms bendrovėms bei įmonėms neturėtų būti taikomos minėtos direktyvos nuostatos ir nuostata, perkelianti ją į nacionalinės teisės aktus, išskyrus tuos atvejus, kai specialusis derybų organas nuspręš nepradėti naujų derybų arba nutraukti jau pradėtąsias.
- (15) Ši direktyva neturėtų daryti poveikio esamoms dalyvavimo priimant sprendimus teisėms ir kitoms esamoms atstovavimo struktūroms, numatytoms pagal Bendrijos ir nacionalinės teisės aktus bei praktiką.
- (16) Jei šioje direktyvoje nustatyti įpareigojimai nevykdomi, valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių.
- (17) Sutartyje nėra nustatyta kitokių įgaliojimų nei nustatyti tie jos 308 straipsnyje, kurių reikia, kad Bendrija galėtų priimti siūlomą direktyvą.
- (18) Svarbiausias šios direktyvos principas ir joje nustatytas tikslas yra apsaugoti darbuotojų įgytas dalyvavimo priimant bendrovės sprendimus teises. Atsižvelgiant į darbuotojų teises, galiojusias prieš įsteigiant SE, jiems turėtų būti suteiktos teisės dalyvauti priimant sprendimus SE („prieš“ ir „po“ principas). Dėl to toks požiūris turėtų būti taikomas ne tik steigiant naują SE, bet ir struktūriniais veikiančios SE pokyčiams ir jų proceso paveiktoms bendrovėms.
- (19) Valstybėms narėms reikėtų turėti galimybę numatyti, kad profesinių sąjungų atstovai galėtų dalyvauti specialiajame derybų organe, nepaisant to, ar jie dirba prie SE steigimo prisidedančioje bendrovėje. Šiuo atveju valstybės narės turėtų sugebėti įgyvendinti minėtą teisę tais atvejais, kai profesinių sąjungų atstovai pagal nacionalinės teisės aktus turi teisę dalyvauti ir balsuoti priežiūros arba administraciniuose bendrovės organuose.
- (20) Kai kuriose valstybėse narėse darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir kitas darbo santykių sritis reglamentuoja nacionalinės teisės aktai ir praktika, kurie šiuo atveju taip pat apima kolektyvines sutartis įvairiais nacionaliniais, sektorių ir (arba) bendrovių lygiais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

1. Ši direktyva reglamentuoja darbuotojų dalyvavimą sprendžiant Reglamente (EB) Nr. 2157/2001 nurodytų Europos ribotos atsakomybės akcinių bendrovių (*Societas Europaea*, toliau – SE) reikalus.

⁽¹⁾ OL L 254, 1994 9 30, p. 64. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 97/74/EB (OL L 10, 1998 1 16, p. 22).

2. Šiuo tikslu priemonės dėl darbuotojų dalyvavimo nustatomos kiekvienoje SE 3 – 6 straipsniuose nustatyta derybų tvarka, o 7 straipsnyje nurodytais atvejais – priede nustatyta tvarka.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- a) „SE“ – tai kiekviena bendrovė, įsteigta pagal Reglamentą (EB) Nr. 2157/2001;
- b) „dalyvaujančios bendrovės“ – tai bendrovės, tiesiogiai prisidedančios prie SE steigimo;
- c) „bendrovės dukterinė bendrovė“ – tai įmonė, kuriai bendrovė turi dominuojančios įtakos pagal Direktyvos 94/45/EB 3 straipsnio 2 – 7 dalis;
- d) „susijusi dukterinė bendrovė arba įmonė“ – tai dalyvaujančios bendrovės dukterinė bendrovė arba įmonė, kuriai siūloma tapti steigiamos SE dukterine bendrove arba įmone;
- e) „darbuotojų atstovai“ – tai nacionalinės teisės aktuose ir (arba) praktikoje numatyti darbuotojų atstovai;
- f) „atstovaujantis organas“ – tai darbuotojams atstovaujantis organas, įkurtas 4 straipsnyje nurodytais susitarimais arba pagal priedo nuostatas, siekiant informuoti bei konsultuoti SE ir Bendrijoje esančias jos dukterines bendroves bei įmones, o kai kuriais atvejais – tam, kad būtų galima naudotis teise dalyvauti priimant SE sprendimus;
- g) „specialusis derybų organas“ – tai pagal 3 straipsnį įsteigtas organas deryboms su dalyvaujančių bendrovių kompetentingu organu dėl priemonių, skirtų darbuotojų dalyvavimui priimant sprendimus SE, nustatymo;
- h) „darbuotojų dalyvavimas priimant sprendimus“ – tai bet koks būdas, įskaitant informavimą, konsultavimą ir dalyvavimą, kuriuo darbuotojų atstovai gali daryti poveikį bendrovėje priimtiniams sprendimams;
- i) „informavimas“ – tai SE kompetentingo organo vykdomas darbuotojus ir (arba) darbuotojų atstovus atstovaujancio organo informavimas klausimais, susijusiais su pačia SE ir kuria nors iš jos dukterinių bendrovių ar įmonių, esančių kitoje valstybėje narėje, arba klausimais, kurie viršija

sprendimus priimančių organų įgaliojimus vienoje valstybėje narėje, kai tokios informacijos perdavimo laikas, būdas ir turinys padeda darbuotojų atstovams deramai įvertinti galimą poveikį ir prirėikus pasirengti konsultacijoms su kompetentingu SE organu;

- j) „konsultavimas“ – tai dialogo tarp darbuotojams ir (arba) darbuotojų atstovams atstovaujancio organo ir kompetentingo SE organo užmezgimas ir pasikeitimas nuomonėmis, kai nuomonių pasikeitimo laikas, būdas ir turinys turi būti tokie, kad darbuotojų atstovai, vadovaudamiesi pateikta informacija, galėtų pareikšti savo nuomonę apie kompetentingo organo numatytas priemones, į kurias gali būti atsižvelgiama SE sprendimų priėmimo procese;
- k) „dalyvavimas“ – tai darbuotojams ir (arba) darbuotojų atstovams atstovaujancio organo dalyvavimas bendrovės reikalų sprendime, suteikiant jiems teisę:
 - rinkti ar skirti kai kuriuos bendrovės priežiūros ar administracinio organo narius arba
 - rekomenduoti ir (arba) nepritarti kai kurių arba visų bendrovės priežiūros ar administracinio organo narių paskyrimui.

II SKIRSNIS

DERYBŲ TVARKA

3 straipsnis

Specialiojo derybų organo įkūrimas

1. Kai dalyvaujančių bendrovių valdymo arba administraciniai organai parengia SE steigimo planą, jie iš karto, kai tik paskelbiamas susijungimo arba kontroliuojančiosios bendrovės steigimo sąlygų projektas arba kai patvirtinamas dukterinės bendrovės steigimo ar reorganizavimo į SE planas, imasi būtinų priemonių, įskaitant informacijos apie dalyvaujančias bendroves, susijusias dukterines bendroves arba įmones ir apie jų darbuotojų skaičių pateikimą, kad su bendrovių darbuotojų atstovais būtų galima pradėti derybas dėl priemonių, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimant SE sprendimus.

2. Šiuo tikslu, vadovaujantis toliau išdėstytomis nuostatomis, įkūriamas specialusis dalyvaujančių bendrovių ir susijusių dukterinių bendrovių arba įmonių darbuotojams atstovaujantis derybų organas:

a) renkant arba skiriant specialiojo derybų organo narius užtikrinama, kad:

i) šie nariai būtų renkami arba skiriami proporcingai darbuotojų, dirbančių kiekvienos valstybės narės dalyvaujančiose bendrovėse ir susijusiose dukterinėse bendrovėse arba įmonėse, skaičiui, valstybei narei skiriant vieną vietą pagal tam tikrą joje dirbančių darbuotojų skaičių, kuris sudaro 10 % arba mažiau visų valstybių narių dalyvaujančiose bendrovėse, susijusiose dukterinėse bendrovėse arba įmonėse dirbančių darbuotojų skaičiaus;

ii) steigiant SE susijungimo būdu, iš kiekvienos valstybės narės dalyvautų tiek papildomų narių, kiek gali prireikti, siekiant užtikrinti, kad specialiajame derybų organe būtų bent vienas narys, atstovaujantis kiekvienai dalyvaujančiai bendrovei, kuri yra registruota ir turi darbuotojų toje valstybėje narėje ir kurią, kaip atskirą juridinį asmenį, siūloma likviduoti įregistravus SE, jeigu:

— tokie papildomi nariai sudaro ne daugiau kaip 20 % narių, paskirtų i papunktyje nustatyta tvarka, ir

— atsižvelgiant į specialiojo derybų organo sudėtį, jame darbuotojams neturi būti atstovaujama du kartus.

Jeigu tokių bendrovių yra daugiau negu pirmoje pastraipoje nurodytų turimų papildomų vietų, šios papildomos vietos įvairių valstybių narių bendrovėms paskirstomos mažėjančia jose dirbančių darbuotojų skaičiaus tvarka;

b) valstybės narės nustato, koku būdu rinkitini arba paskirtini specialiojo derybų organo nariai, kurie turi būti išrinkti arba paskirti jų teritorijose. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad, jei įmanoma, tokių narių tarpe būtų bent vienas narys, atstovaujantis kiekvienai dalyvaujančiai bendrovei, turinčiai darbuotojų atitinkamoje valstybėje narėje. Dėl tokių priemonių negali padidėti bendras narių skaičius.

Valstybės narės gali numatyti, kad tarp minėtų narių būtų profesinių sąjungų atstovai, nepaisant to, ar jie dirba dalyvaujančioje bendrovėje, ar susijusioje dukterinėje bendrovėje arba įmonėje.

Nepažeidžiant atstovaujancio organo įkūrimui taikomų sąlygų nustatančių nacionalinės teisės aktų ir (arba) praktikos, valstybės narės užtikrina, kad įmonių, kuriose darbuotojų atstovų nėra ne dėl jų pačių kaltės, darbuotojai turėtų teisę rinkti ar skirti specialiojo derybų organo narius.

3. Specialusis derybų organas ir dalyvaujančių bendrovių kompetentingi organai susitaria raštu dėl priemonių, taikytinų darbuotojų dalyvavimui priimant SE sprendimus.

Šiuo tikslu, dalyvaujančių bendrovių kompetentingi organai prieš registruojant SE informuoja specialųjį derybų organą apie SE steigimo planą ir faktinį jos steigimo procesą.

4. Laikantis šio straipsnio 6 dalyje numatytų reikalavimų specialusis derybų organas sprendimus priima absoliučia savo narių balsų dauguma, jeigu ši dauguma atitinkamai atstovauja absoliučiai darbuotojų daugumai. Kiekvienas narys turi vieną balsą. Tačiau, jeigu derybų metu nusprendžiama sumažinti dalyvavimo teises, tai daugumą balsų, kurios reikia sprendimui dėl tokio susitarimo priimti, sudaro du trečdaliai specialiojo derybų organo narių, atstovaujančių ne mažiau kaip dviem trečdaliams visų darbuotojų, įskaitant ne mažiau kaip dviejose valstybėse narėse dirbantiems darbuotojams atstovaujančių narių balsus,

— kai SE turi būti įsteigta susijungimo būdu, jeigu dalyvaujantieji sudaro ne mažiau kaip 25 % viso dalyvaujančių bendrovių darbuotojų skaičiaus, arba

— kai SE turi būti įsteigta sukuriant kontroliuojančiąją bendrovę arba suformuojant dukterinę bendrovę, jeigu dalyvaujantys darbuotojai sudaro ne mažiau kaip 50 % viso dalyvaujančių bendrovių darbuotojų skaičiaus.

Sumažintos dalyvavimo teisės – tai 2 straipsnio k punkte nurodytas SE organų narių skaičius, mažesnis už didžiausią dalyvaujančių bendrovių narių skaičių.

5. Derybų tikslais specialusis derybų organas gali pasitelkti savo nuožiūra pasirinktus ekspertus, pavyzdžiui, atitinkamo Bendrijos lygio profesinių sąjungų organizacijų atstovus. Tokie ekspertai specialiojo derybų organo prašymu derybų posėdžiuose gali dalyvauti kaip patarėjai, kai reikia skatinti derinimą ir nuoseklumą Bendrijos lygiu. Specialusis derybų organas gali nuspręsti informuoti apie derybų pradžią atitinkamas nepriklausomas organizacijas, įskaitant ir profesines sąjungas.

6. Specialusis derybų organas toliau nurodyta balsų dauguma gali nuspręsti nepradėti naujų derybų arba nutraukti pradėtąsias ir veikti pagal darbuotojų informavimo ir konsultavimo taisykles, galiojančias valstybėse narėse, kuriose yra SE darbuotojų. Tokiu sprendimu sustabdoma 4 straipsnyje nurodyto susitarimo sudarymo tvarka. Jeigu minėtas sprendimas priimamas, jokia priedo nuostata netaikoma.

Specialusis derybų organas dviejų trečdalių narių dauguma gali nuspręsti nepradėti naujų derybų arba nutraukti pradėtąsias. Šie nariai turi atstovauti ne mažiau kaip dviem trečdaliams darbuotojų, skaičiuojant darbuotojų, atstovaujančių ne mažiau kaip dviejose valstybėse narėse dirbantiems darbuotojams, balsus.

Steigiant SE reorganizavimo būdu ši pastraipa netaikoma, jeigu dalyvaujama bendrovėje, kuri turi būti reorganizuojama.

Specialiojo derybų organo veikla atnaujinama raštu paprašius ne mažiau kaip 10 % SE, jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų arba jų atstovų, ir ne anksčiau kaip praėjus dvejiems metams nuo pirmiau minėto sprendimo priėmimo, jeigu šalys nesusitaria derybų atnaujinti anksčiau. Jeigu specialusis derybų organas nusprendžia atnaujinti derybas su vadovybe, tačiau jų metu susitarimas nepriimamas, jokia priedo nuostata netaikoma.

7. Siekiant sudaryti sąlygas specialiajam derybų organui tinkamai atlikti savo užduotį, visas išlaidas, susijusias su jo veikla ir apskritai su derybomis, padengia dalyvaujančios bendrovės.

Laikydamosi šio principo, valstybės narės gali nustatyti biudžeto taisykles, susijusias su specialiojo derybų organo veikla. Valstybės narės visų pirma gali numatyti finansavimo skyrimą tik vienam ekspertui.

4 straipsnis

Susitarimo turinys

1. Derybose dalyvaujančių bendrovių kompetentingi organai ir specialusis derybų organas bendradarbiauja, kad susitartų dėl priemonių, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimant SE sprendimus.

2. Nepažeidžiant šalių savarankiškumo ir laikantis šio straipsnio 4 dalies reikalavimų, šio straipsnio 1 dalyje minimame dalyvaujančių bendrovių kompetentingų organų ir specialiojo derybų organo susitarime nurodoma:

- a) susitarimo taikymo sritis;
- b) atstovaujančio organo, kuris bus SE kompetentingo organo partneris diskusijose dėl priemonių, susijusių su SE ir jos dukterinių bendrovių bei įmonių darbuotojų informavimu ir konsultavimu, sudėtis, narių skaičius ir vietų paskirstymas;
- c) atstovaujančio organo funkcijos ir jo informavimo bei konsultavimo tvarka;
- d) atstovaujančio organo susirinkimų periodiškumas;
- e) finansiniai ir materialiniai ištekliai, kuriuos reikia skirti atstovaujančiam organui;
- f) jeigu per derybas šalys nusprendžia vietoj atstovaujančio organo nustatyti vieną arba daugiau informavimo ir konsultavimo tvarkų, – tokių procedūrų įgyvendinimo priemonės;
- g) jeigu per derybas šalys nusprendžia nustatyti priemones dėl dalyvavimo, jų turinys, įskaitant (tam tikrais atvejais) SE administracinio ar priežiūros organo narių, kuriuos darbuotojai turės teisę rinkti, skirti, rekomenduoti arba nepritari, skaičių, narių rinkimo, skyrimo, rekomendavimo arba nepritarimo kandidatūroms tvarka ir minėtų narių teisės;
- h) susitarimo įsigaliojimo data ir trukmė, pakartotinio susitarimo svarstymo atvejai ir tvarka.

3. Susitarimui netaikomos priede išvardytos standartinės taisyklės, jeigu jame nėra to reikalaujančios nuostatos.

4. Nepažeidžiant 13 straipsnio 3 dalies a punkto, jeigu SE steigama reorganizavimo būdu, visi susitarime nurodomi darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus elementai turi būti bent jau tokio pat lygio kaip į SE reorganizuojamoje bendrovėje egzistuojantys elementai.

5 straipsnis

Derybų trukmė

1. Derybos prasideda iš karto, kai tik įsteigiamas specialusis derybų organas, ir jos gali tęstis šešis mėnesius po jo įsteigimo.

2. Šalys bendru susitarimu gali pratęsti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą derybų laikotarpį ne ilgiau kaip vieneriems metams nuo specialiojo derybų organo įsteigimo.

6 straipsnis

Derybų tvarką reglamentuojantys teisės aktai

3 – 5 straipsniuose nurodytai derybų tvarkai taikomi valstybės narės, kurioje turi būti įsteigta registruota SE būstinė, teisės aktai, jei šioje direktyvoje nenumatyta kitaip.

7 straipsnis

Standartinės taisyklės

1. Valstybės narės, siekdamos įgyvendinti 1 straipsnyje nustatytą tikslą, nepažeisdamos tolesnės 3 dalies, nustato standartinės darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisykles, atitinkančias priedo nuostatas.

Valstybės narės, kurioje turi būti įsteigta registruota SE būstinė, teisės aktais nustatytos standartinės taisyklės taikomos nuo SE įregistravimo dienos, jeigu:

- a) taip susitaria šalys arba
- b) iki 5 straipsnyje nustatytos termino pabaigos nepriimamas joks susitarimas ir
 - kiekvienos dalyvaujančios bendrovės kompetentingas organas nusprendžia pritarti standartinių taisyklių taikymui SE ir tęsti SE registravimą bei
 - specialusis derybų organas nepriėmė 3 straipsnio 6 dalyje nurodyto sprendimo.

2. Be to, pagal priedo 3 dalį valstybės narės, kurioje registruojama SE, nacionalinės teisės aktuose nustatytos standartinės taisyklės taikomos tik jei:

- a) SE steigama reorganizavimo būdu, jeigu valstybės narės taisyklės dėl darbuotojų dalyvavimo administraciniame ar priežiūros organe buvo taikomos bendrovei, reorganizuotai į SE;
- b) SE steigama susijungimo būdu:
 - jeigu, prieš registruojant SE, vienoje iš dalyvaujančių bendrovių arba keliose dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirba ne mažiau kaip 25 % visų dalyvaujančių bendrovių

darbuotojų, buvo taikoma viena ar kelios dalyvavimo formos arba

- jeigu, prieš registruojant SE, vienoje iš dalyvaujančių bendrovių arba keliose dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirba ne mažiau kaip 25 % visų dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, buvo taikoma viena arba kelios dalyvavimo formos ir jeigu taip nusprendžia specialusis derybų organas;

c) kai SE steigama kaip kontroliuojančioji arba dukterinė bendrovė:

- jeigu, prieš registruojant SE, vienoje iš dalyvaujančių bendrovių arba keliose dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirba ne mažiau kaip 50 % visų dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, buvo taikoma viena ar kelios dalyvavimo formos arba

- jeigu, prieš registruojant SE, vienoje iš dalyvaujančių bendrovių arba keliose dalyvaujančiose bendrovėse, kuriose dirba ne mažiau kaip 50 % visų dalyvaujančių bendrovių darbuotojų, buvo taikoma viena arba kelios dalyvavimo formos ir jeigu taip nusprendžia specialusis derybų organas.

Jeigu įvairiose dalyvaujančiose bendrovėse buvo taikoma daugiau nei viena dalyvavimo forma, specialusis derybų organas nusprendžia, kuri iš tų formų turi būti taikoma SE. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, taikomas tada, kai nepriimamas joks sprendimas dėl jų teritorijoje registruotos SE. Specialusis derybų organas informuoja dalyvaujančių bendrovių kompetentingus organus apie visus pagal šią straipsnio dalį priimtus sprendimus.

3. Valstybės narės gali nuspręsti ir netaikyti priedo 3 dalies orientacinių nuostatų 2 dalies b punkte numatytu atveju.

III SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Išlygos ir konfidencialumas

1. Valstybės narės numato, kad specialiojo derybų arba atstovaujančio organo nariams ir jiems padedantiems ekspertams būtų uždrausta atskleisti jiems suteiktą slaptą informaciją.

Tai taikoma ir darbuotojų atstovams pagal informavimo ir konsultavimo tvarką.

Minėtieji asmenys, kad ir kur jie būtų, net ir pasibaigus jų kadencijai privalo toliau vykdyti šį įsipareigojimą.

10 straipsnis

Darbuotojų atstovų apsauga

2. Kiekviena valstybė narė konkrečiais atvejais ir laikydamasi nacionalinės teisės aktuose nustatytų sąlygų bei apribojimų, numato, kad jos teritorijoje įsteigtos SE arba dalyvaujančios bendrovės priežiūros arba administracinis organas neprivalo perduoti informacijos, jeigu jos pobūdis yra toks, kad, remiantis objektyviais kriterijais, ją perdavus būtų labai pakenkta SE interesams (arba, atsižvelgiant į aplinkybes, dalyvaujančios bendrovės) arba jos dukterinių bendrovių ir įmonių veiklai, arba jeigu toks perdavimas būtų joms žalingas.

Valstybė narė gali numatyti, kad tokia informacija gali būti pateikiama gavus išankstinį administracinės institucijos arba teismo leidimą.

3. Kiekviena valstybė narė jos teritorijoje įsteigtoms SE gali nustatyti konkrečias nuostatas, kurių tiesioginė ir pagrindinė paskirtis – duoti ideologinius nurodymus dėl informacijos ir nuomonių reiškimo, tačiau šios direktyvos priėmimo dieną tokios nuostatos jau turi būti numatytos nacionalinės teisės aktuose.

4. Taikydamos 1, 2 ir 3 dalis, valstybės narės numato administracinės institucijos arba teismo sprendimo apskundimo procedūras, kurias darbuotojų atstovai gali inicijuoti tada, kai SE arba dalyvaujančios bendrovės priežiūros arba administracinis organas reikalauja konfidencialumo arba nesuteikia informacijos.

Tokios procedūros gali apimti atitinkamos informacijos konfidencialumą saugančias priemones.

9 straipsnis

Atstovaujančio organo veikla ir darbuotojų informavimo bei konsultavimo tvarka

Kompetentingas SE organas ir atstovaujantis organas bendradarbiauja, deramai atsižvelgdami į vienas kito teises ir įsipareigojimus.

Šis reikalavimas taip pat taikomas bendradarbiavimui tarp SE priežiūros arba administracinio organo ir darbuotojų atstovų bei darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkai.

Specialiojo derybų organo nariai, atstovaujančio organo nariai ir darbuotojų atstovai, vykdantys funkcijas pagal informavimo ir konsultavimo tvarką, ir visi SE priežiūros arba administracinio organo darbuotojų atstovai, kurie yra SE, jos dukterinių bendrovių, įmonių arba dalyvaujančios bendrovės darbuotojai, vykdydami savo funkcijas, naudojami tokia pat apsauga ir garantijomis, kurios darbuotojų atstovams yra numatytos pagal šalies, kurioje jie dirba, galiojančius nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

Šis reikalavimas pirmiausia taikomas dalyvavimui specialiojo derybų organo arba atstovaujančio organo posėdyje, bet kuriame kitame posėdyje pagal 4 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytą susitarimą arba bet kuriame administracinio ar priežiūros organo posėdyje ir atlyginimų išmokėjimui dalyvaujančioje bendrovėje, arba SE ar jos dukterinėse bendrovėse, arba įmonėse dirbantiems darbuotojams per jų nebuvimo darbe laikotarpį, reikalingą jų pareigoms atlikti.

11 straipsnis

Netinkamas tvarkos taikymas

Valstybės narės imasi tam tikrų Bendrijos teisę atitinkančių priemonių, neleidžiančių netinkamai naudotis SE, kai siekiama atimti iš darbuotojų teises dalyvauti priimančiam sprendimams arba neleisti jomis pasinaudoti.

12 straipsnis

Šios direktyvos laikymasis

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad SE įmonių vadovai ir SE teritorijoje įsteigtų dukterinių arba dalyvaujančių bendrovių priežiūros arba administravimo organai, darbuotojų atstovai arba, atsižvelgiant į aplinkybes, patys darbuotojai vykdytų šioje direktyvoje nustatytus įpareigojimus, nesvarbu, ar SE registruota būstinė yra minėtos valstybės narės teritorijoje.

2. Šios direktyvos nesilaikymo atvejais valstybės narės numato atitinkamas priemones, administracines arba teismines procedūras šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų įvykdymui užtikrinti.

13 straipsnis

Šios direktyvos ir kitų nuostatų sąsaja

1. Kai SE yra Bendrijos lygiu veikianti įmonė arba Bendrijos lygiu veikiančių įmonių grupės kontroliuojančioji įmonė, kaip nurodyta Direktyvoje 94/45/EB arba Direktyvoje 97/74/EB ⁽¹⁾ dėl pirmiau nurodytos direktyvos taikymo išplėtimo Jungtinei Karalystei, šių direktyvų nuostatos ir nuostatos, perkeliančios jas į nacionalinės teisės aktus, pirmiau nurodytoms įmonėms arba jų dukterinėms įmonėms netaikomos.

Vis dėlto, jeigu specialusis derybų organas pagal 3 straipsnio 6 dalį nusprendžia nepradėti naujų derybų arba nutraukti pradėtąsias, Direktyva 94/45/EB arba Direktyva 97/74/EB ir nuostatos, perkeliančios jas į nacionalinės teisės aktus, yra taikomos.

2. Nacionalinės teisės aktuose ir (arba) praktikoje numatytos nuostatos, susijusios su darbuotojų dalyvavimu bendrovės organų valdyme, netaikomos bendrovėms, kurios įsteigtos pagal Reglamentą (EB) Nr. 2157/2001 ir kurioms taikoma ši direktyva, išskyrus šios direktyvos įgyvendinimo nuostatas.

3. Ši direktyva nepažeidžia:

- a) esamų teisių, numatytų valstybių narių teisės aktuose ir (arba) praktikoje, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimant sprendimus, kurias turi SE ir jos dukterinių bendrovių bei įmonių darbuotojai, išskyrus teises dalyvauti SE organų valdyme;
- b) nuostatų dėl dalyvavimo SE organų valdyme, nustatytų SE dukterinėms bendrovėms taikomuose nacionalinės teisės aktuose ir (arba) praktikoje.

4. Valstybės narės, siekdamos išlaikyti 3 dalyje nurodytas teises, gali imtis būtinų priemonių, užtikrinančių, kad, įregistravus SE, dalyvaujančiose bendrovėse, kurios nustos veikusios kaip atskiri juridiniai asmenys, išliks darbuotojams atstovaujanti struktūros.

14 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Valstybės narės įstatymais ir kitais teisės aktais įtvirtina nuostatas, būtinas, kad šios direktyvos būtų pradėta laikytis ne vėliau

kaip nuo 2004 m. spalio 8 d., arba ne vėliau kaip iki minėtos datos užtikrina, kad administracija ir darbuotojai įtvirtintų reikiamas nuostatas tarpusavio susitarimu, o valstybės narės privalo imtis visų būtinų priemonių, leidžiančių joms visuomet garantuoti, kad bus pasiekti šioje direktyvoje nustatyti rezultatai. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

15 straipsnis

Komisijos atliekama peržiūra

Ne vėliau kaip iki 2007 m. spalio 8 d. Komisija, Bendrijos lygiu pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir administracija bei darbuotojais, peržiūri šios direktyvos taikymo tvarką, kad prireikus pasiūlytų Tarybai tinkamus pakeitimus.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

17 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 2001 m. spalio 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

L. ONKELINX

⁽¹⁾ OL L 10, 1998 1 16, p. 22.

PRIEDAS

STANDARTINĖS TAISYKLĖS

(Minimos 7 straipsnyje)

1 dalis: Darbuotojams atstovaujančio organo sudėtis

Siekiant įgyvendinti 1 straipsnyje apibūdintus tikslus ir 7 straipsnyje nurodytais atvejais pagal toliau nurodytas taisykles steigiamas atstovaujantis organas:

- a) darbuotojus į atstovaujantį organą iš SE, jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų renka arba skiria darbuotojų atstovai arba, jeigu šių nėra, visi darbuotojai;
- b) atstovaujančio organo nariai renkami arba skiriami pagal nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

Valstybės narės nustato taisykles, užtikrinančias, kad atstovaujančio organo narių skaičius ir vietų jame paskyrimas būtų pritaikyti prie pokyčių, įvykusių SE ir jos dukterinėse bendrovėse bei įmonėse;

- c) atstovaujantis organas iš savo narių išrenka specialų komitetą, kurį sudaro ne daugiau kaip trys nariai, jei šis skaičius atitinka minėto organo dydį;
- d) atstovaujantis organas priima savo darbo tvarkos taisykles;
- e) atstovaujančio organo nariai renkami arba skiriami proporcingai darbuotojų, dirbančių kiekvienos valstybės narės dalyvaujančiose bendrovėse ir atitinkamose dukterinėse bendrovėse arba įmonėse, skaičiui, skiriant valstybei narei vieną vietą pagal joje dirbančių darbuotojų skaičių, kuris sudaro 10 % arba mažiau visų valstybių narių dalyvaujančiose bendrovėse ir atitinkamose dukterinėse bendrovėse arba įmonėse dirbančių darbuotojų skaičiaus;
- f) SE kompetentingas organas informuojamas apie atstovaujančio organo sudėtį;
- g) praėjus ketveriems metams po įsteigimo atstovaujantis organas išnagrinėja, ar pradėti derėtis dėl 4 ir 7 straipsniuose nurodyto susitarimo, ar toliau taikyti pagal šį priedą priimtas standartines taisykles.

3 straipsnio 4 – 7 dalys ir 4 – 6 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*, jeigu buvo priimtas sprendimas derėtis dėl susitarimo pagal 4 straipsnį. Tokiu atveju vietoj sąvokos „specialusis derybų organas“ vartojama sąvoka „atstovaujantis organas“. Jeigu iki galutinės derybų datos joks susitarimas nepriimamas, toliau taikomos priemonės, pirmiau patvirtintos pagal standartines taisykles.

2 dalis: Standartinės taisyklės, reglamentuojančios informavimą ir konsultavimą

SE įsteigto atstovaujančio organo kompetenciją ir įgaliojimus reglamentuoja šios taisyklės:

- a) atstovaujančio organo kompetencijai priskiriami klausimai, kurie yra susiję su pačia SE ir kuria nors jos dukterine bendrove arba įmone, įsteigta kitoje valstybėje narėje, arba kurie viršija tam tikros valstybės narės sprendimus priimančių institucijų įgaliojimus;
- b) nepažeidžiant posėdžiams, organizuojamiems pagal c punktą, nustatytų reikalavimų, atstovaujantis organas turi teisę būti informuojamas ir konsultuojamas ir tuo tikslu ne rečiau kaip kartą per metus turi susitikti su SE kompetentingu organu dėl pastarojo reguliariai rengiamų SE veiklos ir jos perspektyvų ataskaitų. Vietinės vadovybės yra atitinkamai informuojamos.

SE kompetentingas organas pateikia atstovaujančiam organui administracinio arba tam tikrais atvejais – valdymo ir priežiūros organo posėdžių darbotvarkę ir visų dokumentų, pateikiamų jos visuotiniam akcininkų susirinkimui, kopijas.

Posėdyje pirmiausia nagrinėjami klausimai, susiję su struktūra, ekonomine ir finansine padėtimi, galimu verslo, gamybos ir pardavimų augimu, užimtumo būkle ir galimomis jo tendencijomis, investicijomis, esminiais organizacijos pokyčiais, naujų darbo metodų arba gamybos procesų taikymu, gamybos perdavimais, įmonių arba svarbių jų dalių susijungimais, mažinimais arba uždarymais ir kolektyviniu atleidimu iš darbo;

- c) esant išimtinėms aplinkybėms, darančioms itin didelį poveikį darbuotojų interesams, ypač įmonių persikėlimo arba perdavimo ar kolektyvinio atleidimo iš darbo atveju, atstovaujantis organas turi teisę būti informuojamas. Atstovaujantis organas arba jo sprendimu ir pirmiausia dėl labai svarbių priežasčių – specialus komitetas turi teisę savo prašymu susitikti su SE kompetentingu organu arba kitais įgaliojimus priimti sprendimus turinčiais tinkamo lygio SE vadovais, kad būtų informuoti ir pasikonsultuoti klausimais, darančiais didelį poveikį darbuotojų interesams.

Jeigu kompetentingas organas nusprendžia nesivadovauti atstovaujančio organo pareikšta nuomone, atstovaujantis organas turi teisę dar kartą susitikti su SE kompetentingu organu ir siekti susitarimo.

Jeigu organizuojamas posėdis su specialiu komitetu, darbuotojams atstovaujantys atstovaujančio organo nariai, kurie yra tiesiogiai susiję su atitinkamomis priemonėmis, taip pat turi teisę dalyvauti tokiaame posėdyje.

Pirmiau nurodytas posėdis nedaro poveikio kompetentingo organo išimtinėms teisėms;

- d) valstybės narės gali nustatyti pirmininkavimo informavimo ir konsultavimo posėdžiams taisykles.

Prieš bet kokią susitikimą su kompetentingu SE organu, atstovaujantis organas arba, jei reikia, specialus komitetas, kurio narių skaičius padidinamas pagal c punkto trečią pastraipą, turi teisę susitikti su dalyvaujančiais kompetentingo organo nariais;

- e) nepažeidžiant 8 straipsnio, atstovaujančio organo nariai praneša SE ir jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų atstovams apie informavimo ir konsultavimo tvarkos turinį bei rezultatą;
- f) atstovaujantis organas arba specialus komitetas gali pasitelkti pasirinktus ekspertus;
- g) jeigu to reikia, kad atstovaujančio organo nariai galėtų vykdyti pavestas užduotis, jie turi teisę skirti laiko mokymuisi, neprarasdami atlyginimų;
- h) atstovaujančio organo išlaidas padengia SE, aprūpinanti organo narius finansiniais ir materialiniais ištekliais, reikalingais jų pareigoms tinkamai atlikti.

Jeigu nesusitariama kitaip, SE pirmiausia padengia atstovaujančio organo ir specialaus komiteto narių posėdžių organizavimo ir vertimo priemonių bei nakvynės ir kelionės išlaidas.

Laikydamosi šių principų, valstybės narės gali nustatyti biudžeto taisykles, susijusias su atstovaujančio organo veikla. Valstybės narės pirmiausia gali numatyti, kad finansavimas skiriamas tik vienam ekspertui.

3 dalis: Standartinės taisyklės, reglamentuojančios dalyvavimą

Darbuotojų dalyvavimą SE reglamentuoja šios nuostatos:

- a) kai SE steigiama reorganizavimo būdu ir valstybės narės darbuotojų dalyvavimo administraciniame arba priežiūros organe taisyklės buvo taikomos iki SE registravimo, visi su darbuotojų dalyvavimu susiję aspektai toliau taikomi SE. Tuo tikslu b punktas taikomas *mutatis mutandis*;
- b) kitais SE steigimo atvejais SE, jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojai ir (arba) jiems atstovaujantis organas turi teisę rinkti, skirti, rekomenduoti SE administracinio arba priežiūros organo narius arba nepritari didžiausiam skiriamų narių skaičiui, kuris yra nustatytas atitinkamoms dalyvaujančioms bendrovėms iki SE registravimo.

Jeigu iki SE registravimo dalyvavimo taisyklės nebuvo taikomos jokiai dalyvaujančiai bendrovei, ši neprivalo priimti nuostatų dėl darbuotojų dalyvavimo.

Atstovaujantis organas priima sprendimą dėl vietų administraciniame arba priežiūros organe paskirstymo įvairių valstybių narių darbuotojams atstovaujantiems nariams arba SE darbuotojų rekomenduojamo būdo, arba nepriartimo šių organų narių paskyrimui proporcingai SE darbuotojų skaičiui kiekvienoje valstybėje narėje. Jeigu vienos valstybės narės arba kelių valstybių narių darbuotojams proporcingumo kriterijus netaikomas, atstovaujantis organas prireikus paskiria narį iš vienos minėtų valstybių narių, konkrečiai – iš valstybės narės, kurioje yra registruota SE būstinė. Kiekviena valstybė narė gali nustatyti administraciniame arba priežiūros organe jai skiriamas vietas.

Kiekvienas SE administracinio arba tam tikrais atvejais – priežiūros organo narys, kurį išrinko, paskyrė arba rekomendavo atstovaujantis organas arba, atsižvelgiant į aplinkybes, darbuotojai, yra tikrasis narys, turintis tokias pat teises ir įsipareigojimus, kaip ir akcininkams atstovaujantys nariai, įskaitant balsavimo teisę.
